

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

Davacılar : 1- Ay-Pet Oto Bakım ve Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti.

2- Hüseyin Ahmet Aykaner

3- Atilla Aykaner

Vekilleri : Av. Bülent Yarol

Nadir Nadi Cad. Tibaş İşhanı Kat:3/316 Konak/İZMİR

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

İstemin Özeti : Davacı şirket ile The Shell Company of Turkey Limited (Shell) arasında imzalanmış olan bayilik sözleşmesinin, rekabet hukukuna uygunlaştırılmasında ortaya çıkan anlaşmazlığa ilişkin olarak yapılan şikâyetin reddine ilişkin 26.01.2006 tarih ve 06-04/56-14 sayılı Rekabet Kurulu kararının; 1992 yılından bu yana Shell'in bayisi olarak faaliyet gösterdiklerini, Shell şirketinin bayisi olabilmek için, bu şirket tarafından akaryakıt istasyonunun kendisine 20 yıl süre ile kiraya verilmesinin ve tapuya şerh düşülmesinin şart koşulduğu, tapuya şerh verilerek güçlendirilen kira sözleşmesinin etkisiyle taraflar arasında imzalanan işletme sözleşmesinin süresinin belirsiz hale geldiği, anlaşmanın, belirsiz bir süre için veya beş yıldan daha uzun bir süre için yapılması halinde grup muafiyeti tebliği dışına çıkılacağından, işletme sözleşmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geldiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı iddialarının, sağlayıcı ve bayisi arasındaki ilişkiyi 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin dışına çıkararak, başka bir ifadeyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlâl oluşturan bir durum teşkil etmediği, davacının şikâyet dilekçesinde yoğunlaştığı noktanın da süreye ilişkin bulunduğu, 07.01.2003 tarihinde yenilenen işletme sözleşmesinin 30. maddesinde sözleşme süresinin beş yıl olarak belirlendiği, dolayısıyla sözleşme süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun bulunduğu, dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinden, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği anlaşılmaktadır.

Rekabet Kurulu'nun 02.10.2003 tarih ve 03-64/770-356 sayılı kararında da belirtildiği üzere; akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir.

Başvuruya konu olan sözleşme, Shell'in akaryakıt satış ve servis istasyonlarına ilişkin bayileriyle yapmış olduğu işletme sözleşmesi olup, Shell uygulamakta olduğu bayilik sisteminde; öncelikle mülkiyeti bayilere ait olan yerleri uzun süreler için (olayda 20 yıl) kiralamakta ve tapuya şerh verdirerek bu hakkını güçlendirmekte; daha sonra kiralamış olduğu yerlerin maliklerine bu yerlerde satış/servis istasyonu işletme hakkı tanımaktadır. Dolayısıyla, Shell ile bayiler arasındaki hukukî ilişkinin temeli, işletme sözleşmesi ve kira sözleşmesi olmak üzere iki anlaşmaya dayanmaktadır.

Başka bir anlatımla, Shell öncelikle araziye sahibi olan bayiden kiralamakta, daha sonra aynı bayiye istasyonun işletmesini vermekte, gerek işletme sözleşmesinin, gerekse kira sözleşmesinin bazı maddeleri, bu iki sözleşme arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Böylece, şerh edilmiş kira sözleşmeleri bayinin işletme sözleşmelerini feshetmesini önlemekte ve Shell'in yapmış olduğu yatırımları bir tür teminat altına almaktadır. Çünkü bayi işletme sözleşmesini feshetse bile, Shell şerh edilmiş kira sözleşmeleri sayesinde kira sözleşmesi süresince kiracının sahip olduğu hakları elinde bulundurabilecek veya başkasına verebilecektir.

İşletme sözleşmesinin beş yıl süreli yapıldığı anlaşılmakla birlikte, kira sözleşmesinin işletme sözleşmesine olan etkisi nedeniyle, işletme sözleşmesi de kira sözleşmesiyle birlikte 2012 yılı itibarıyla sona erecek olduğundan, taraflar arasında imzalanan işletme sözleşmesinin süresinin belirsiz hale geldiği yolunda ciddi bulguya ulaşılmaktadır.

Bu durumda, 2002/2 sayılı Tebliği hükümleri uyarınca, belirsiz bir süre için veya beş yıldan daha uzun bir süre için anlaşma yapılarak bayiye rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilmesi, anlaşmayı Tebliğ dışına çıkarabileceğinden, şikâyete konu olan işletme sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine uygunluk denetiminin yapılması gerekli

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145
bulunmaktadır.

Açıklanan nedenle, başvuru konusu ile ilgili olarak bir önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda alınan Rekabet Kurulu kararının iptali gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi :Dava, davacı şirketin, SHELL ile aralarındaki bayilik sözleşmesinin rekabet hukukuna uygunluğunun sağlanması çalışmalarında SHELL'in hukuka aykırı davrandığı iddiasıyla yaptığı şikayete ilişkin olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına dair olarak verilen 26.1.2006 günlü ve 06-04/56-14 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Dava dosyasındaki belgelerden; davacı şirket ile SHELL'in 1992 yılında sağlayıcı-bayi ilişkisine girdikleri ve davacı şirketin, bayiliğin söz konusu olduğu mülkiyet sahibi bulunduğu istasyona ilişkin olarak SHELL ile 20 yıl süreli kira sözleşmesi yapıldığı, bunun karşılığında istasyonun işletilmesine dair de 1 yıl süreli olan ancak tarafların feshi ihbarında bulunmaması halinde otomatik olarak uzayan sözleşme yapıldığı anlaşılmakta olup; davacı şirket, bu sözleşmenin belirsiz süreli anlaşma haline sokulduğunu, shell tarafından kendilerine verilen kar payının çok düşük olduğu, diğer bayiler ile kendileri arasında SHELL'in ayrımcılık yaptığını, "smart kart" ile yaptıkları satışlardan SHELL'in %0,75 pay aldığını ve bu bedelin gerekçesinin belli olmadığını, LPG satışı yapmalarına SHELL tarafından izin verilmediğini bu şekilde rekabet özgürlüklerinin sınırlandırıldığını ve bunun Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 4.maddesine aykırı olduğunu öne sürmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 1.maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 4.maddesinin birinci fıkrasında, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu ayrıntılı olarak belirtilmiş bulunmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, söz konusu sözleşmenin; 7.1.2008 tarihinde kendiliğinden münfesih olacağına 7.1.2003 tarihinde yenilenen sözleşmeyle kurala bağlandığı anlaşılmakta olup; bu haliyle sürenin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun olarak oluşturulduğu görülmektedir.

Sözleşme sürelerinin tespiti dışındaki; davacı tarafından şikayete konu edilen diğer hususlara ilişkin anlaşmaların ne ölçüde işletme sözleşmesinin esaslı bir parçası olduğu ve ne şekilde etkileneceğine ilişkin hususların özel hukuk kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekeceği kuşkusuzdur.

Olayda önaraştırma ya da soruşturma açılmasını gerektirecek herhangi bir neden bulunmamakta olup; bu nedenle tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, davacı şirket ile Shell arasında imzalanmış olan bayilik sözleşmesinin, rekabet hukukuna uygunlaştırılmasında ortaya çıkan anlaşmazlığa ilişkin olarak yapılan şikâyetin reddine ilişkin 26.01.2006 tarih ve 06-04/56-14 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyadaki bilgi ve belgeler, sözü edilen mevzuat hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde; SHELL ve davacı şirketin esas itibarıyla 1992 yılında sağlayıcı-bayi ilişkisine girdikleri, bu ilişki içinde davacının, bayiliğin söz konusu olduğu ve mülkiyet sahibi oldukları istasyona ilişkin SHELL ile 20 yıl süreli kira sözleşmesi yaptığı, bunun karşılığında istasyonun işletilmesine ilişkin de 1 yıl süreli olan ancak tarafların feshi ihbarda bulunmaması

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

halinde otomatik olarak uzayan sözleşme yaptıkları, esas itibarıyla davacı iddialarının, sağlayıcı ve bayisi arasındaki ilişkiyi, 2002/2 sayılı Tebliğin dışına çıkararak, başka bir ifadeyle Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlâl oluşturan bir durum teşkil etmediği, nitekim şikâyet dilekçesinde yoğunlaşılacak noktanın da süreye ilişkin olduğunun görüldüğü, 07.01.2003 tarihinde yenilenmiş olan sözleşmenin süreye ilişkin 30. maddesinin "İşbu İşletme Sözleşmesi 7.1.2003 tarihinde 1 (bir) nüsha olarak tanzim edilmiş olup, süresi 5 (beş) yıldır. Ancak taraflardan herhangi biri sözleşmenin sona ermesinden bir ay evvel feshi ihbarda bulunmadığı takdirde, işbu sözleşme her seferinde aynı kayıt ve şartlar ile birer sene için uzatılmış olur. Hitamından bir ay evvel fesih edilmeme suretiyle uzatılan anlaşma süresi her şart altında beş yılı aşamaz. İşbu anlaşma 7.1.2008 tarihinde kendiliğinden münfesih olur" şeklinde düzenlendiği, sözü edilen maddeye bakıldığında, otomatik uzamaya ilişkin ibarenin ardından sözleşmenin 07.01.2008'de kendiliğinden münfesih olacağını belirttiği, başka bir ifadeyle, sözleşmenin yeni halinde sürenin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun olarak oluşturulduğunun görüldüğü, davacı tarafından yapılan bir diğer itirazın ise, bu değişikliğin sadece işletme sözleşmesini kapsadığı, uygunluğun sağlanması için kira sözleşmesinin de aynı şekilde değişikliğe uğramasının gerektiği yönünde olduğu, davacı şirketin örnek olarak gösterdiği Rekabet Kurulu'nun 02.10.2003 tarih ve 03-64/770-356 sayılı kararında da; "... rekabet hukuku açısından sözleşme sürelerinin tespiti haricinde, işletme sözleşmesinin geçersizliği, edinilmiş hakların nasıl geri verileceği veya kira/intifa hakkı ya da ariyet sözleşmeleri gibi taraflar arasındaki diğer anlaşmaların ne ölçüde işletme sözleşmesinin esaslı bir parçası olduğu ve ne şekilde etkileneceğine ilişkin hususların özel hukuk hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir" şeklinde belirtildiği, sözleşmenin yenilendikten sonraki halinde, sözleşmeyi 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamı dışına çıkaracak bir hükmün bulunmaması da dikkate alındığında, ortada önaraştırma yapılmasını ya da soruşturma açılmasını gerektirecek bir hususun bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, SHELL ve davacı şirket arasında akdedilmiş olan bayilik sözleşmesinin rekabet hukukuna uygunlaştırılmasında ortaya çıkan anlaşmazlığa ilişkin olarak davacı şirketin şikâyeti üzerine, şikâyete konu işletme sözleşmesinde sözleşme süresinin beş yıl olarak belirlenmesi nedeniyle, sözleşme süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun bulunduğu anlaşılması, diğer yandan rekabet hukuku açısından sözleşme sürelerinin tespiti haricinde, işletme sözleşmesinin geçersizliği, edinilmiş hakların nasıl geri verileceği veya kira/intifa hakkı ya da ariyet sözleşmeleri gibi taraflar arasındaki diğer anlaşmaların ne ölçüde işletme sözleşmesinin esaslı bir parçası olduğu ve ne şekilde etkileneceğine ilişkin hususların özel hukuk hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesinin gerekli bulunması karşısında, başvuru konusu ile ilgili olarak bir önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda alınan dava konusu Rekabet Kurulu kararında Kanun'a aykırılık görülmemiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 61,70-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 15.01.2007 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Orhun	Suna	Turan
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	YET	TÜRKOĞLU (X)	KARAKAYA

Alex Uteas
ASLI GIBİDİR.

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 43,70-YTL
Posta Gideri : 18,00-YTL
TOPLAM : 61,70-YTL

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

Karşı Oy :

Dava, 26.01.2006 tarih ve 06-04/56-14 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinden, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği anlaşılmaktadır.

Rekabet Kurulu'nun 02.10.2003 tarih ve 03-64/770-356 sayılı kararında da belirtildiği üzere; akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir.

Başvuruya konu olan sözleşme, Shell'in akaryakıt satış ve servis istasyonlarına ilişkin bayileriyle yapmış olduğu işletme sözleşmesi olup, Shell uygulamakta olduğu bayilik sisteminde; öncelikle mülkiyeti bayilere ait olan yerleri uzun süreler için (olayda 20 yıl) kiralamakta ve tapuya şerh verdirerek bu hakkını güçlendirmekte; daha sonra kiralamış olduğu yerlerin maliklerine bu yerlerde satış/servis istasyonu işletme hakkı tanımaktadır. Dolayısıyla, Shell ile bayiler arasındaki hukukî ilişkinin temeli, işletme sözleşmesi ve kira sözleşmesi olmak üzere iki anlaşmaya dayanmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1287
Karar No : 2007/145

Başka bir anlatımla, Shell öncelikle araziyi sahibi olan bayiden kiralamakta, daha sonra aynı bayiye istasyonun işletmesini vermekte, gerek işletme sözleşmesinin, gerekse kira sözleşmesinin bazı maddeleri, bu iki sözleşme arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Böylece, şerh edilmiş kira sözleşmeleri bayinin işletme sözleşmelerini feshetmesini önlemekte ve Shell'in yapmış olduğu yatırımları bir tür teminat altına almaktadır. Çünkü bayi işletme sözleşmesini feshetse bile, Shell şerh edilmiş kira sözleşmeleri sayesinde kira sözleşmesi süresince kiracının sahip olduğu hakları elinde bulundurabilecek veya başkasına verebilecektir.

İşletme sözleşmesinin beş yıl süreli yapıldığı anlaşılacakla birlikte, kira sözleşmesinin işletme sözleşmesine olan etkisi nedeniyle, işletme sözleşmesi de kira sözleşmesiyle birlikte 2012 yılı itibariyle sona erecek bulunduğundan, taraflar arasında imzalanan işletme sözleşmesinin süresinin belirsiz hale geldiği yolunda ciddi bulguya ulaşılmaktadır.

Bu durumda, 2002/2 sayılı Tebliği hükümleri uyarınca, belirsiz bir süre için veya beş yıldan daha uzun bir süre için anlaşma yapılarak bayiye rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilmesi, anlaşmayı Tebliğ dışına çıkarabileceğinden, şikâyete konu olan işletme sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine uygunluk denetiminin yapılması gerekli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenle, başvuru konusu ile ilgili olarak bir önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda alınan Rekabet Kurulu kararının iptali gerektiği oyuyla, davanın reddine ilişkin karara katılmıyorum.

Üye
Suna TÜRKOĞLU

